

EUROPA NA RASKRIZJU

Ravnopravno sudjelovanje žena na
svim razinama: preduvjet za mir,
prosperitet i društvene promjene

#FeministEurope #Elections2024

Manifest Europskog ženskog lobija

Zaštita i poboljšanje ženskih prava i vodstva putem
funkcionalnih institucionaliziranih mehanizama

TABLICA SADRŽAJA

Kratki sažetak	3
Manifest	5
Održivo očuvanje i poboljšanje prava žena putem institucionaliziranih mehanizama Ostvarivanje paritetne demokracije i ravnopravne zastupljenosti žena	8
Zagovaranje ženske ekonomske neovisnosti prema feminističkom ekonomskom modelu o iskorjenjivanju svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama koje je trajno prisutno u patrijarhalnom sustavu	9
Zaustavljanje neoliberalnog i patrijarhalnog iskorištavanja tijela žena i djevojčica Jamčenje tjelesnog samoodređenja žena	10
Uključivanje glasa žena u izgradnju mira Činjenje žene sastavnim dijelom zelene tranzicije	11
Završne bilješke	12
Dodatni izvori	13

Unatoč značajnim pobjedama za prava žena i djevojčica u Europi, nedavni izazovi su ponovno pokazali da krize nerazmjerno utječu na žene, djevojčice i organizacije za prava žena.

U EU je 1 od 3 žene pretrpjela fizičko i/ili seksualno nasilje, a 1 od 2 žene je doživjela seksualno uznemiravanje od svoje 15. godine.¹

Europa se počela upuštati u užasan nazadni trend. Rodni stereotipi i patrijarhalne vrijednosti su još uvijek prisutne u našim društvima. Žene su potisnute u neplaćene ili nedovoljno plaćene i nepriznate uloge skrbi za druge, rašireni seksizam uskraćuje ženama jednake mogućnosti i osnaživanje u svim područjima života. Neka od temeljnih i najteže izbornih prava žena i djevojčica su ukinuta; u današnjoj Europi žene još uvijek umiru zbog nedostatka pristupa pobačaju ili ih ubijaju njihovi intimni partneri ili članovi obitelji!

**SAMO 33,4%
MINISTARA U EU SU ŽENE²**

Želimo Europu u kojoj žene i djevojčice u svojoj raznolikosti uživaju jednaka prava i sudjelovanje u svakom području i na svim razinama društva i gdje su slobodne od svih oblika ugnjetavanja i izrabljivanja.

Prosječna razlika po rodu u mirovinama u Europi je ³ 30%

Stavljanje prava žena i djevojčica u središte europskih politika obavezno je za ostvarivanje europskog projekta mira, demokracije, uključenosti, jednakosti i solidarnosti.

Pozivamo EU i nacionalne donositelje odluka da osiguraju sredstva i poduzmu obvezujuće mjere za:

- ✓ **Ostvarivanje paritetne demokracije i ravnopravne zastupljenost žena;**
- ✓ **Zagovaranje ekonomske neovisnosti žena prema feminističkom ekonomskom modelu;**
- ✓ **Zaustavljanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama koje održava patrijarhalni sustav;**
- ✓ **Zaustavljanje neoliberalnog i patrijarhalnog iskorištavanja tijela žena i djevojčica;**
- ✓ **Jamčenje tjelesne autonomije žena;**
- ✓ **Uključivanje glasova žena u izgradnju mira;**
- ✓ **Činjenje žene sastavnim dijelom zelene i digitalne tranzicije.**

SAZNAJTE VIŠE O TOME KAKO MOŽETE PRIDONIJETI OSTVARENJU istinske jednakosti između žena i muškaraca u Europi u punoj verziji našeg manifesta u nastavku.

Europska unija bi trebala:

- Pružiti aktivnu **podršku organizacijama za prava žena**, uključujući financijska sredstva i sigurne prostore;
- Usvojiti strategiju **rodno osjetljive politike**, uključujući **rodno osjetljivo planiranje proračuna**, za primjenu u svim političkim instrumentima EU-a i obraćajući posebnu pozornost na velike promjene poput digitalne i zelene tranzicije;
- Osigurati **jednaku zastupljenost žena i muškaraca u političkom odlučivanju** u omjeru **50/50**
- Osigurati zastupljenost svakog spola u bilo kojem tijelu EU-a za donošenje odluka, uključujući „glavne poslove” EU-a;
- Provesti **analizu rodno osjetljivog proračuna** tijekom srednjoročne revizije **Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) 2021. – 2027. za 2023.**;
- Brzo usvojiti **Direktivu o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji**, uključujući njezine **odredbe o seksualnom iskorištavanju i kibernasilju nad ženama**;
- Predložiti **uključivanje nasilja nad ženama i djevojčicama** na popis kaznenih djela u EU-u kako bi se osiguralo dovršenje sveobuhvatnog zakonodavnog okvira EU koji se bavi svim oblicima nasilja nad ženama i djevojčicama;
- **Usvojiti model ravnopravnosti** na razini EU i uskladiti EU zakonodavstvo u skladu s **pristupom zaustavljanja potražnje (tzv. end-demand approach)**;
- Prepoznati **seksualno i reproduktivno zdravlje i prava (SRHR)**, uključujući **pravo na siguran pobačaj**, kao dio **ljudskih prava žena i djevojčica** i uključiti ih u **Europsku povelju o temeljnim pravima**;
- **U potpunosti provesti Rezoluciju 1325** Vijeća sigurnosti UN-a i cijeli program o ženama, miru i sigurnosti;
- Sustavno **primjenjivati rodno osviještenu politiku i zauzeti interseksijski pristup** kada je riječ o oblikovanju klimatskih politika i propisa.

Države članice EU trebale bi:

- Usvojiti **obvezujuće zakone o kvotama i listama po zip sistemu**, ovisno o izbornom sustavu, kako bi se postigao paritet za izabrane predstavnike na položajima donošenja političkih odluka;
- Graditi, ulagati i održavati **pristupačne, cjenovno pristupačne i visokokvalitetne infrastrukture i usluge skrbi** unutar pristupa životnom ciklusu s fokusom na ljudska prava kako bi se zadovoljile potrebe skrbi u svakoj fazi;
- Omogućiti **ženama pristup dostojnom kvalitetnom radu, uključujući pristojan prihod, jednaku plaću, sigurnost, osobni razvoj i odgovarajuću socijalnu zaštitu**, obraćajući posebnu pozornost na žene s višim stopama nezaposlenosti i najnižom plaćom, kao što su žene s invaliditetom, migrantkinje, starije žene i žene koje žive u ruralnim područjima;
- Osigurati **svima besplatnu i lako dostupnu podršku, koja je prilagođena potrebama žrtava nasilja nad ženama i djevojčicama**, uključujući žene s invaliditetom, žene koje žive u ruralnim područjima, migrantkinje pogođene beskućništvom;
- Pružiti **učinkovitu podršku ženama žrtvama seksualnog iskorištavanja** provedbom **izlaznih programa** uključujući pravnu, zdravstvenu, stambenu i potporu pri zapošljavanju;
- Zajamčiti **pristup sigurnom, legalnom i besplatnom pobačaju svim ženama** bez obzira na okolnosti i obraćajući posebnu **pozornost na potrebe manjinskih skupina** kao što su migrantkinje ili žene s invaliditetom;
- Uključiti **sveobuhvatno obrazovanje o odnosima i seksualnosti** u školske programe, temeljeno na **autonomiji, poštovanju, uzajamnosti, pristanku, sigurnom i ugodnom seksu i rješavanju problema s rodnim stereotipima, realnošću nasilja u pornografiji i objektivizaciji i pornificiranju**;
- Razviti **specijalizirane usluge podrške za sve žene i djevojke raseljene zbog rata**, uključujući univerzalni pristup pravnim, medicinskim, psihosocijalnim te uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja koje su **u potpunosti dostupne i prilagođene ženama s invaliditetom, starijim ženama te ženama i djevojkama iz različitih kultura i jezičnih pozadina**;
- Iskoristiti priliku **zelene tranzicije za rješavanje problema razlika u plaćama na rodnoj osnovi, zapošljavanja i dugoročnih razlika u zaradama i mirovinama te za jamčenje ekonomske neovisnosti žena**.

**ISKORISTIMO EU IZBORE 2024. KAKO BISMO
ČVRSTO USPOSTAVILE PRAVA ŽENA I RAVNOPRAVNOST
ŽENA I MUŠKARACA U TEMELJE EU-A!**

NAŠI POZIVI

Nakon EU izbora 2019. bilo je samo 17 zastupnica u Europskom parlamentu (MEP) iz etničkih manjina, što je činilo samo

2,4%

od ukupnog broja zastupnika u Europskom parlamentu¹³

Tijekom prvog vala pandemije COVID-19, žene su trošile 18,6 sati tjedno na kućanske poslove i kuhanje u usporedbi s

12,1

sati koliko su trošili muškarci¹⁴

SAMO 33,4%
MINISTARA U EU SU ŽENE¹²

Manifest

Prva žena predsjednica Europske komisije s njenim povijesnim kabinetom sastavljenim od tima povjerenika koji je gotovo dosegao rodnu zastupljenost 50/50, imenovanje Povjerenice za ravnopravnost, usvajanje dugo očekivane **Direktive o ženama u upravnim odborima, Direktive o transparentnosti plaća**, kao i Prijedlog Europske komisije za Direktivu **o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji**: to su neke od nedavnih **značajnih pobjeda** za prava žena i za sve ljude u Europi.

Ipak, usred višestrukih izazova - pandemije COVID-19, invazije Rusije na Ukrajinu, energetske krize, klimatske krize i prirodnih katastrofa, galopirajuće inflacije, sve manjeg prostora i ograničenih resursa za prava žena - žene i organizacije za prava žena bile su još jednom ozbiljnije i nerazmjerno pogođene te smo svjedočile eroziji žena kao specifičnih političkih subjekata. **Potrebna je čvrsta predanost stavljanju prava žena i djevojčica u središte europskih politika.**

Po prvi put u desetljeću, rodne nejednakosti su se povećale u **zapošljavanju, obrazovanju, zdravstvenom statusu i pristupu zdravstvenim uslugama**.⁴ Tradicionalne uloge koje se temelje na rodnim stereotipima i patrijarhalnim vrijednostima u porastu su u našim društvima, potiskujući žene na neplaćene ili nedovoljno plaćene i nepriznate uloge njegovateljica i stavlajući veliki teret na ravnopravno sudjelovanje žena u političkom prostoru i formalnom tržištu rada. Prevalencija seksizma i dalje potiskuje i ugnjetava žene i djevojčice, drži ih u podređenom položaju i koči jednake mogućnosti i osnaživanje žena i djevojčica u svim domenama. Kako su se razlike među državama članicama EU-a zabrinjavajuće povećavale, **Europa je krenula u užasan trend nazadovanja**. Neka od temeljnih i najteže izbornih prava žena i djevojčica su ukinuta. Zastrašujuće je da u današnjoj Europi **žene još uvijek umiru zbog nedostatka pristupa pobačaju**, poput Poljske gdje je de facto zabrana ovog temeljnog prava uzrokovala smrt najmanje šest žena.⁵ Prema rezultatima pregleda CEDAW-a, mnoge zemlje također uskraćuju pristup uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava⁶ ženama⁷ pripadnicama manjina, uključujući žene s invaliditetom, tražiteljice azila i migrantkinje.⁸ Ni jedna zemlja nije imuna na ovaj povratni udar na prava žena. Na primjer, u Francuskoj je **113 žena ubio njihov (bivši) partner 2021. godine**,⁹ a u Europi su približno **2600 žena ubili njihovi intimni partneri ili članovi obitelji 2020. godine**.¹⁰ Unatoč pravnoj obvezi EU-a da postigne jednakost između žena i muškaraca i rodno osviještenu politiku, tj. primjenu rodne perspektive u svim politikama, temeljna prava žena tek se trebaju ostvariti u praksi.

50

žena umre svaki tjedan od muškog nasilja u obitelji u Europi¹¹

U prosjeku žene zarađuju

12,7%

manje po satu od muškaraca u EU¹⁵

06

Prosječna rodna razlika u mirovinama u Europi je

30%

što utječe na ekonomsku neovisnost žena i sigurnost u starosti.¹⁶

Želimo:

Europu u kojoj žene i djevojčice u svojoj raznolikosti uživaju jednaka prava i sudjeluju u svakom području i na svim razinama društva; gdje su žene slobodne od svih oblika ugnjetavanja i izrabljivanja. Takva Europa bila bi korisna cijelom europskom društvu:

- Povećanjem **legitimiteta i reprezentativnosti europskih institucija**;
- Doprinosom **premošćivanju demokratskog jaza** između EU-a i njegovih građana, posebice žena i djevojaka;
- Poboľšanjem **učinkovitosti i osjetljivosti EU politika**;
- **Stvaranjem bogatstva**: poboljšana rodna ravnopravnost dovela bi do **povećanja od 6,1 do 9,6 postotnih bodova EU BDP-u po glavi stanovnika** do 2050., što iznosi od **1,95 do 3,15 bilijuna eura**;¹⁷
- Poticanjem stope zaposlenosti: **jednake mogućnosti u STEM obrazovanju** i na tržištu rada potaknule bi rast **stope zaposlenosti u EU za 2,1 do 3,5 postotnih bodova do 2050. godine**.¹⁸

Pozivamo:

- **Kandidatkinje i kandidate** - da u svojim kampanjama adresiraju **raznolikost stvarnih životnih problema žena i djevojaka** i zadrže **prava žena visoko na političkom dnevnom redu** nakon što budu izabrani!
- **Europske i nacionalne političke stranke i europske političke skupine** – da primijene rodno osviještenu politiku i rodno osviješteni proračun u svojim programima!
- **Medije** – da pruže biračima **nepristranu, neovisnu, cjelovitu informaciju i sveobuhvatan uvid** u njihove mogućnosti, dajući **jednaku platformu kandidatkinjama i kandidatima**; da povećaju medijsku **pokrivenost tema o pravima žena** i jednom zauvijek odbace rodne stereotipe i objektivizaciju žena!
- **Biračko tijelo** – da se angažiraju, procijene dosadašnje rezultate kandidatkinja i kandidata i predanost pravima žena te da **glasaju za vođe feministkinje i feministe!**
- **EU institucije** – da omoguće i preuzmu odgovornost za demokratske, poštene i jednake izborne procese za kandidatkinje i kandidate, gdje su jednako sigurni i mogu koristiti sve javne forume za komunikaciju s biračima, bez rizika od suočavanja s netočnim podacima ili dezinformacijama o rodu ili online i offline uznemiravanja.

Samo **zajedno, ne ostavljajući nijednu ženu i djevojku za nama**, možemo se uspješno suočiti sa sadašnjim izazovima. Žene ne samo da čine više od polovine stanovništva, već su i ključne **nositeljice promjena**; zato žene moraju biti slobodne i osnažene da se uključe u sve sfere života, na svim razinama, uključujući aktivno sudjelovanje u političkom životu putem glasovanja, pripadnosti demokratskim mehanizmima itd. Upravo uz **uključivanje i stručnost žena** možemo pronaći odgovarajuća rješenja i voditi **društveno, ekonomski i ekološki pravednu tranziciju**.

**EU IZBORI 2024. ĆE BITI
PREKRETNICA**

**PREUZMIMO SVOJU
ODGOVORNOST!**

ODRŽIVA ZAŠTITA I POBOLJŠANJE PRAVA ŽENA PUTEM INSTITUCIONALIZIRANIH MEHANIZAMA

Postojeće nejednakosti duboko su ukorijenjene u nejednakim odnosima moći između žena i muškaraca, a pogoršane su sve manjim prostorom za prava žena i pogrešnom percepcijom da jednakost postignuta u zakonodavstvu vodi stvarnoj rodnoj ravnopravnosti. "Prirodni" napredak neće biti učinkovit u materijaliziranju jednakosti između žena i muškaraca - **moramo biti proaktivni.**

Pozivamo buduće donositelje odluka u EU:

- Da usvoje strategiju **rodno osviještene politike**, uključujući **rodno osviješteno planiranje proračuna**, koja će se primijeniti na sve političke instrumente EU-a i obratiti posebnu pozornost na velike promjene poput digitalne i zelene tranzicije;
- Za procjenu **Strategije za ravnopravnost spolova 2020. – 2025.**, uključivanje rezultata u **Strategiju za ravnopravnost spolova 2.0 za razdoblje 2025. – 2030.** i uključivanje **namjenskog proračuna** u ovu strategiju;
- Da uspostave **konfiguraciju Vijeća EU-a o pravima žena i ravnopravnosti spolova**;
- Da pruže aktivnu **potporu organizacijama za prava žena**, uključujući financijska sredstva i sigurne prostore;
- Da **imenuju povjerenika EU-a s isključivom odgovornošću za prava žena i ravnopravnost spolova** te za provođenje rodno osviještene politike u svim resorima sa svim ostalim povjerenicima;
- Da poduzmu ambiciozne mjere **za borbu protiv rodni stereotipa, seksizma i seksističkog govora mržnje** i njihovih učinaka u svim sektorima društva, uključujući medije, internet, obrazovanje, tržište rada; oni bi trebali obratiti posebnu pozornost na **mitove i dezinformacije o ženama iz manjina i višestruku diskriminaciju koju doživljavaju** i na temelju drugih osnova kao što su invaliditet, etnička pripadnost, dob i seksualna orijentacija i status.

OSTVARIVANJE PARITETNE DEMOKRACIJE I RAVNOPRAVNE ZASTUPLJENOSTI ŽENA

Žene nisu manjina; one čine više od polovine stanovništva. Žene nisu homogene, njihova stvarna životna iskustva presijecaju mnoštvo faktora. Stoga je raznolika i ravnopravna zastupljenost žena u političkoj, društvenoj i gospodarskoj sferi ključna za europsku demokraciju.

Naši pozivi Europskoj uniji:

- Uspostaviti **obvezni paritet** na kandidacijskim listama za EU izbore;
- Osigurati da **kandidatkinje budu postavljene na visoka mjesta** na listama za izbore u EU, obveznom upotrebom kvota i **metoda kojima se postiže izmjena žena i muškaraca na listama** poput zip sustava;
- Osigurati **ravnopravnu zastupljenost žena i muškaraca u političkom odlučivanju, 50/50 zastupljenosti svakog spola** u bilo kojem tijelu EU-a za donošenje odluka, uključujući „glavne poslove” EU-a;
- Navesti **obvezu političkih stranaka da nominiraju i ženu i muškarca kao glavne kandidate** na izbornim listama za EU.

Naši pozivi državama članicama EU:

- Predlagati kandidate za povjerenike na način da se osigura **ravnopravna zastupljenost žena** i muškaraca među članovima **Europske komisije**;
- Usvojiti **obvezujuće zakonodavstvo o kvotama i izbornim listama po zip sustavu**, ovisno o izbornom sustavu, **kako bi se postigao paritet za izabrane predstavnike i predstavnice** na položajima političkog odlučivanja;
- Osigurati **pravo glasa, kandidiranja i sudjelovanja u demokratskom životu svih žena, uključujući žene s invaliditetom** koje su još uvijek lišene tih prava i/ili se suočavaju s dodatnim preprekama u procesu;
- **Usvojiti, primjereno provoditi i financirati obvezujuće mjere za jamčenje sigurnosti žena** kada sudjeluju u **javnom online ili fizičkom prostoru**;
- Osigurati **brzu provedbu Direktive o ženama u upravnim odborima** kako bi se poboljšala ravnopravna zastupljenost žena na mjestima odlučivanja u gospodarskom sektoru.

Saznajte više

ZAGOVARANJE ŽENSKJE EKONOMSKE NEOVISNOSTI PREMA FEMINISTIČKOM EKONOMSKOM MODELU

Moramo usvojiti **feministički ekonomski model** utemeljen na **ekonomskoj pravdi, socijalnoj pravdi i ekološkoj pravdi** koji **prepoznaje skrb kao okosnicu našeg društva**. Moramo investirati u preokret feminističkog siromaštva, koje posebice pogađa žene na marginama uslijed njihovog iskustva različitih oblika diskriminacije.

Naši pozivi Europskoj uniji:

- Integrirati **rodnu perspektivu u fiskalnu, ekonomsku politiku, politiku zapošljavanja i socijalnu politiku**;
- Osigurati da „Europska strategija za skrb“ bude ugrađena u okvir ljudskih prava, da uzima u obzir holistički cjeloživotni pristup koji prepoznaje da je skrb osnovni dio naše ekonomije;
- Krenuti dalje od ove strategije prema osnivanju **Europskog dogovora o skrbi** na razini s Europskim zelenim planom i digitalnom tranzicijom, s namjenskim ulaganjima sličnim ovima;
- Provesti analizu **rodno osjetljivog proračuna** tijekom 2023., srednjoročnu **reviziju Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i integrirati rodno osjetljivo planiranje proračuna u budući VFO za razdoblje 2027. – 2033.**;
- Uspostaviti pilot projekt za cijelu EU s ciljevima **rodno osviještene politike u proračunskim odlukama** i nadzirati njegovu provedbu i rezultate putem formirane namjenske radne skupine;
- Usvojiti **europske ciljeve za potporu skrbi i uslugama koje prepoznaju ulogu svih žena, uključujući žene starije dobi i žene s invaliditetom u ulozi njegovateljica**.

Naši pozivi državama članicama EU :

- Izgradnja, investiranje i održavanje **pristupačne, dostupne i visoko kvalitetne infrastrukture i usluge skrbi unutar cjeloživotnog pristupa za dobivanje skrbi u svim životnim stadijima, temeljenom na ljudski pravima**;
- Osigurati **ženama pristup dostojanstvenom kvalitetnom radu, uključujući pristojan dohodak, jednaku plaću, sigurnost, osobni razvitak i odgovarajuću socijalnu zaštitu**, obrađujući posebnu pozornost ženama s višim stopama nezaposlenosti i najnižom plaćom primjerice žena s invaliditetom, migrantkinja, žena starije dobi i žene koje žive u ruralnim područjima;
- Zajamčiti **individualizaciju socijalnih prava** i (progresivnog) osobnog **opozreivanja**;
- Sustavno provoditi procjenu **rodnog učinka na ekonomske i socijalne politike** tako da se naznače strukturalni uzroci feminizacije siromaštva;
- Naglasiti i ispraviti rodni jaz u mirovinama u kontekstu **mirovinne reforme**.

Saznajte više

ISKORJENJIVANJE SVIH OBLIKA NASILJA NAD ŽENAMA I DJEVOJČICAMA KOJE JE TRAJNO PRISUTNO U PATRIJAHALNOM SUSTAVU

Nasilje nad ženama i djevojčicama najzastupljeniji je oblik kršenja ženskih ljudskih prava. Muško nasilje je svakodnevica za mnoge žene i djevojčice diljem Europe i instinktivni izraz strukturalnih nejednakosti između žena i muškaraca. Ne može biti mira i sigurnosti dok se žene boje za svoju sigurnost u svojim domovima, na radnom mjestu i na javnim mjestima u Europi. U EU je **1 od 3 žene pretrpjela fizičko i/ili seksualno nasilje, a 1 od 2 žene je doživjela seksualno uznemiravanje prije 15. godine!**⁹

Naši pozivi Europskoj uniji:

- Brzo usvajanje **Direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji uključujući i njene odredbe o seksualnom iskorištavanju i kibernetičkom nasilju nad ženama**;
- **Nakon pristupanja EU Istanbulske konvenciji, imenovati EU koordinatore za okončanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama**, koji osigurava koherentnost u provedbi različitih zakonodavnih instrumenata;
- Osigurati da su **svi oblici seksualnog iskorištavanja žena**, u skladu s preporukom Eurocrime u članku 83. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju EU-a (TFEU), adekvatno **obrađeni u zakonodavstvu EU-a**, uključujući prostituciju i surogat majčinstvo;
- **Predložiti uključivanje nasilja nad ženama i djevojčicama na listu Eurocrimes** s namjerom osiguravanja zaokruživanja sveobuhvatnog zakonodavnog okvira EU koji se bavi svim oblicima nasilja nad ženama i djevojčicama.

Naši pozivi državama članicama EU :

- **Ratifikacija i provedba Istanbulske konvencije u cijelosti bez ikakvih rezervi**, baveći se nasiljem nad ženama i djevojčicama kao strukturalnim kršenjem ljudskih prava i diskriminacijom i primjenjujući rodno osjetljivu perspektivu u svim politikama i praksama;
- Osigurati da su **zaštićena prava žena i djevojčica s migrantskim i izbjegličkim statusom žrtava migranata i izbjeglica, posebno u dodjeli autonomnog boravišnog statusa** - treba razmotriti rodno utemeljene zahtjeve za azilom, procedure prihvata moraju biti rodno osjetljive i mora se primjenjivati načelo zabrane vraćanja žena i djevojčica žrtava nasilja;
- U **potpunosti provoditi odredbe Direktive o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji** nakon njezina donošenja;
- Osigurati, **besplatnu i svima lako dostupnu, podršku u skladu s potrebama žrtava nasilja nad ženama i nasilja u obitelji**, uključujući žene s invaliditetom, žene koje žive u ruralnim područjima, migrantkinje i žene pogođene beskućništvom.

Saznajte više

ZAUSTAVLJANJE NEOLIBERALNOG I PATRIJAHALNOG ISKORIŠTAVANJA TIJELA ŽENA I DJEVOJČICA

Trgovina ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i dalje je najrašireniji oblik iskorištavanja u EU. Velika većina žrtava su žene (87%).²⁰ Trgovina u svrhu seksualnog iskorištavanja ne bi postojala bez potražnje za ženama u prostituciji: zato se moramo boriti protiv prostitucije i seksualnog iskorištavanja koji su oblici nasilja nad ženama i djevojčicama.

Naši pozivi Europskoj uniji:

- **Usvojiti Model jednakosti na razini EU** i usklađeno zakonodavstvo EU u skladu sa zahtjevom pristupa zaustavljanja potražnje (tzv. end-demand approach);
- **Osigurati učinkovitu transpoziciju Direktive 2011/36/EU za borbu protiv trgovanja ljudima, s posebnim naglaskom na rodnu analizu i trgovanje radi seksualnog iskorištavanja;**
- **Osigurati kontinuirani mandat neovisnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima s punim radnim vremenom kako bi se osigurala provedba Direktive o borbi protiv trgovine ljudima i proširiti njegovu nadležnost** nakon uvođenja zakona o seksualnom iskorištavanju kako bi se također nadzirala provedba svih aspekata povezanih s borbom protiv trgovine i seksualnog iskorištavanja žena i djece u skladu s člankom 83. stavkom 1. i Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- **Osigurati usklađenost s CEDAW-om** i njenom Općom preporukom br. 38 u svim zakonodavnim okvirima i prepoznati veze između trgovine ljudima i prostitucije;

Naši pozivi državama članicama EU :

- **Pružanje učinkovite podrške ženama žrtvama seksualnog iskorištavanja** provedbom izlaznih programa uključujući pravnu, zdravstvenu, stambenu i potporu pri zapošljavanju;
- **Ukloniti uvjetovanje primjene sankcije činjenicom da se "zna"** da je osoba trgovana;
- **Razviti i financirati specifične infrastrukture i usluge prilagođene skupinama koje su najranjivije na trgovinu ljudima i seksualno iskorištavanje**, kao što su žene iz manjinskih skupina, migrantkinje, mlade žene, žene s invaliditetom, žene koje žive u siromaštvu ili su zlostavljane, uključujući skloništa, telefonsku liniju za pomoć i educirane stručnjake.

Saznajte više

JAMČENJE TJELESNOG SAMOODREĐENJA ŽENA

Prisilna reprodukcija i uskraćivanje sigurnog i legalnog pobačaja je oblik nasilja nad ženama i djevojčicama.

Naši pozivi Europskoj uniji:

- **Priznati seksualno i reproduktivno zdravlje i prava (SRHR), uključujući pravo na siguran pobačaj, kao dio ljudskih prava žena i djevojčica** i uključiti ih u **Europsku povelju o temeljnim pravima.**

Naši pozivi državama članicama EU :

- **Osigurati pristup sigurnom, legalnom i besplatnom pobačaju svim ženama bez obzira na okolnosti i obraćajući posebnu pozornost na potrebe manjinskih skupina kao što su migrantkinje ili žene s invaliditetom;**
- **Osigurati besplatni, kvalitativni i jednak pristup cjelokupnom asortimanu kontracepcijskih sredstava, uključujući hitnu kontracepciju i podupiranje dodatnih istraživanja za smanjenje rizika od štetnih nuspojava ženskih kontraceptiva, kao i za razvoj i komercijalizaciju novih oblika muških kontraceptiva;**
- **Uključiti u školski kurikulum sveobuhvatno obrazovanje o odnosima i seksualnosti utemeljeno na autonomiji, poštovanju, uzajamnosti, pristanku, sigurnom i ugodnom seksu i rješavanju rodnih stereotipa, realnost nasilja u pornografiji te objektivizacije i pornifikacije žena;**
- **Prevenirati, zabraniti i kriminalizirati genitalno sakaćenje žena i prisiljavanje na druge elektivne operacije, te sve druge oblike seksualnog nasilja i zlouporabe seksualnosti i reproduktivnih prava žena** uključene u Istanbulsku konvenciju, kao što su **prisilni pobačaj, prisilni brak i prisilna sterilizacija** koja uključuje žene i djevojke s invaliditetom.

Saznajte više

UKLJUČIVANJE ŽENSKOG GLASA U IZGRADNJU MIRA

Žene uvijek nose surovu realnost svih ratova i oružanih sukoba. Ne samo da su one te koje nesrazmjerno moraju bježati iz svoje zemlje, već su njihova tijela također i bojna polja na kojima njihovi počinitelji pobjeđuju, što rat u Ukrajini još jednom pokazuje. Ipak, žene su i dalje bitne za osiguranje funkcioniranja društava u vrijeme rata. **Stoga svi odgovori EU-a na ratove i sukobe moraju uključivati dimenziju rodne ravnopravnosti.**

Naši pozivi Europskoj uniji:

- U potpunosti provesti Rezoluciju 1325 Vijeća sigurnosti UN-a i cjelokupnu agendu o ženama, miru i sigurnosti;
- Poticati i financirati **Kulturu mira u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju**;
- Osigurati da su **organizacije za ženska prava i žene uključene u procese donošenja odluka** (mirovni pregovori, obnova i izgradnja mira, itd.);
- Provesti **rodnu reviziju/procjenu programa i politika** obnove kako bi se procijenio učinak na rodnu jednakost i prava žena te provoditi učinkovito praćenje;

Naši pozivi državama članicama EU :

- Razviti **specijalizirane usluge podrške za sve žene i djevojke raseljene u ratu**, uključujući univerzalni pristup pravnim, medicinskim, psihosocijalnim te uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja koje su u potpunosti dostupne i prilagođene ženama s invaliditetom, starijim ženama te ženama i djevojkama iz različitog kulturnog i jezičnog podrijetla;
- Osigurati da **usluge podrške ženama i djevojkama migrantkinjama pruža posebno obučeno osoblje**, posebice o nasilju nad ženama i djevojčicama i seksualnom iskorištavanju.

Saznajte više

ČINJENJE ŽENE SASTAVNIM DIJELOM ZELENE TRANZICIJE

Intersekcija rodnih, etničkih, rasnih, invalidnosti i drugih čimbenika, uključujući globalne društvene nejednakosti, čini **klimatske promjene feminističkim pitanjem**. Žene su nesrazmjerno pogođene utjecajima klimatske krize, dok su **snažne nositeljice ekoloških promjena** koje moraju biti u potpunosti uključene u zeleni prijelaz.

Naši pozivi Europskoj uniji:

- Sustavno **primjenjivati rodno osviještenu politiku i zauzeti intersekcijski pristup** kada je riječ o oblikovanju klimatskih politika i propisa;
- **Primjena rodno osjetljivog proračuna na klimatske i održive financije**.

Naši pozivi državama članicama EU :

- **Povećati zastupljenost žena u donošenju odluka u lokalnim upravama i ministarstvima povezanim s klimom**;
- **Proaktivno spriječiti eskalaciju energetskog siromaštva** koje nesrazmjerno pogađa žene;
- **Iskoristiti priliku zelene tranzicije za rješavanje problema rodnih plaća, zapošljavanja i dugoročnih razlika u zaradama i mirovinama te zajamčiti ekonomsku neovisnost žena**;
- U potpunosti provesti završne zaključke o ženama, rodu i klimi Komisije za status žena (E/CN.6/2022/L.7)²¹

Saznajte više

Završne bilješke

1 Fundamental Rights Agency, Violence against women: an EU-wide survey, 2014:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

2 EIGE 2022 Gender Equality Index

3 <https://www.equalpayday.be/europa/>

4 EIGE 2022 Gender Equality Index

5 <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/polands-de-facto-abortion-ban-risks-lives-says-mep/>

6 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCEDAW%2FCOC%2FSVN%2F51818&Lang=en

7 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCEDAW%2FCOC%2FHUN%2F51815&Lang=en

8 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FC%2FBEL%2FCO%2F8&Lang=en

9 <https://www.noustoutes.org/comprendre-les-chiffres/>

10 <https://eige.europa.eu/publications/improving-legal-responses-counter-femicide-european-union-perspectives-victims-and-professionals>

11 <https://www.womenlobby.org/EWL-unveils-a-new-factsheet-on-violence-against-women>

12 EIGE 2022 Gender Equality Index

13 https://www.enar-eu.org/wp-content/uploads/2019_06-Racial-diversity-EU-Parliament-elected-MEPs.pdf

14 EIGE 2021 Gender Equality Index 2021

15 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/gender-pay-gap-situation-eu_en

16 <https://www.equalpayday.be/europa/>

17 <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>

18 EIGE. Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender. Available here: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>

19 Fundamental Rights Agency, Violence against women: an EU-wide survey, 2014: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

20 EUR-Lex - 52022DC0736 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

21 <https://www.undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=E%2FCN.6%2F2022%2FL.7&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>

**PONOVNO UTVRDIMO SNAŽNU POLITIČKU VOLJU I
DODIJELIMO ZNAČAJNA SREDSTVA ZA ISPUNJAVANJE
OBVEZA EU-A ZA RAVNOPRAVNOST ŽENA I MUŠKARACA!**

ZAHVALA

Europski ženski lobi (EWL) želi odati priznanje doprinosu svojih nacionalnih organizacija članica i toplo zahvaljuje svim predstavnicama koje su odvojile vrijeme da tajništvu EWL-a pruže svoje stručno znanje i nacionalne povratne informacije, a posebno radnoj skupini Žene u politici.

Urednice: Jérôme Andolfatto & Mirta Bašelović
Suradnice: Laura Kaun & Konstantina Vardaramatou
Dizajnerica: Esther Rizo Casado
Predsjednica: Réka Sáfrány
Vršiteljica dužnosti glavne tajnice: Mary Collins

**Ovo izvješće financirala je Europska unija.
Sadržaj ovog izvješća je jedina odgovornost
Europskog ženskog lobija i ne odražava nužno
mišljenje Europske unije.**

Europski ženski lobi, lipanj 2023

Funded by
the European Union

O EUROPSKOM ŽENSKOM LOBIJU

Europski ženski lobi (EWL) osnovan je 1990. godine i najveća je krovna organizacija koja okuplja preko 2000 ženskih nevladinih udruga u EU u kampanji za njihovu zajedničku viziju, feminističku Europu. EWL ima članove u 26 država članica EU-a, tri zemlje kandidatkinje (Republika Sjeverna Makedonija, Srbija, Turska), Islandu i Ujedinjenom Kraljevstvu, kao i 17 europskih organizacija koje predstavljaju raznolikost žena i djevojaka u Europi. Zajedno s našim članovima nastojimo utjecati na širu javnost i europske institucije u pružanju podrške ženskim ljudskim pravima i jednakosti između žena i muškaraca.

DODATNI IZVORI

Skeniraj!

 @EuropeanWomen

 @europeanwomenlobby

 EuropeanWomen

OKONČAJMO ZAUVIJEK PATRIJARHALNI SUSTAV I STAVOVE KOJI POTKOPAVAJU
DOSTOJANSTVO SVIH ŽENA I DOVODE
ŽIVOTE ŽENA I DJEVOJAKA U OPASNOST!

<https://www.womenlobby.org/>

European Women's Lobby, lipanj 2023

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES